

ind paa Grunden til, at man ikke tidligere har forsøgt dem her i Landet — havde dette været Tilfældet, vilde Børnesygdommene forlængst have været overstaaede —, efter min Overbevisning var det nu nødvendigt at komme ind paa disse Øvelser ogsaa hos os. Det behøver næppe nogen lang Forklaring, at en Øvelse, hvor de kommanderende ere stillede fuldstændig frit, er ganske anderledes udviklende og uddannende end en Øvelse, hvor alt er forud lagt til Rette. Men heraf er det en naturlig Følge, at Kvartererne først kunne bestemmes efter endt Øvelse, og at Forplejningen først, efter at Kvartererne ere bestemte, kan dirigeres hen til disse. Der ved maa der naturligvis medgaa længere Tid; end om alle paa Forhaand vidste, hvorhen de skulde efter endt Øvelse, hvorved ogsaa paa Forhaand Proviantvognene kunde have været til Stede i Kvartererne. At man imidlertid synes at have været for længe om at fordele Kvartererne og om at faa Proviantvognene frem, er unægteligt, og det er just Genstand for den Undersøgelse, jeg omtalte. Her er altsaa en af de Fejl, der maa og skal rettes. Selvfølgelig gaar det imidlertid heller ikke an, at Mandskabet bortkaster den Forplejning, som det skal bære hos sig, i Haab om, at det kan købe Erstatning undervejs.

Det andet Hovedmoment er, at den anførte Fejl kun er begaaet paa ganske faa Dage og langt fra under hele Øvelsестiden, som man skulde tro efter mange af de fremførte Klager. De mere krigsmæssige Øvelser fandt kun Sted i Tidsrummet fra den 1ste—6te Oktober. Den 1ste Oktober forbleve de allerfleste Afdelinger i deres Kantonnement fra den foregaaende Dag. Den 3die og 6te Oktober vare Kvartererne forudbestemte, og der var udtrykkelig givet Ordre til, at alle Afdelinger skulde marchere til disse straks efter endt Øvelse, forinden Førerne samledes til Kritik. Den 4de Oktober var endelig en Søndag og Rastdag, hvor Afdelingerne forbleve i deres Kvarterer fra om Lørdagen. Tilbage bliver altsaa kun Fredag den 2den og Mandag den 5te Oktober, hvor Ulemper kunne have vist sig i saa stor Maalestok. Saavidt mig bekendt — men jeg maa, som sagt, afvente de nærmere Oplysninger — kom Afdelingerne

Fredag den 2den Oktober ret hurtigt i Kvarter. Derimod glippede Fremdragningen af Proviantvognene ved en Del af Styrken. Dette, der skyldtes en Fejl ved Føringen, maa aabent vedgaaes, og ingen mere end jeg beklager denne Mangel. Mandag den 5te Oktober endelig indtraf den meget lange Ventetid, som de fleste Klager samle sig om. Ogsaa her maa jeg afvente nærmere Oplysninger, før jeg udtaler nogen endelig Dom. Men jeg nærer ingen Tvivl om, at ogsaa denne lange Ventetid hidrører fra Fejl, der ere begaaede, og som fremtidig skulde undgaaes.

Som et tredie Hovedmoment skal jeg endelig anføre, at netop paa den nævnte Dag, Mandag den 5te Oktober, var der for første Gang herhjemme formeret en Division med selvstændig Optræden mod en virkelig Brigade. Hverken den kommanderende eller hans Stab havde nogen Sinde i Praksis prøvet at tumle med en saa stor Troppemasse, og jeg skal tilføje, at man netop herved saa den Vanskelighed, vi paa dette Omraade ville komme til at staa over for ved en Krigs Udbrud. Divisionsstaben eksisterer jo ikke i Fredstid. Den maa altsaa sammensættes i Øjeblikket, ligesom det er sket her, og Manglen paa forudgaaende Samarbejde maa da nødvendigvis gøre sig gældende.

Endvidere vil jeg ikke tilbageholde den Bemærkning, at Vejrliget uundgaaelig influerer paa enhver Øvelse, og her var det saa ugunstigt som vel muligt. At den lange Ventetid er bleven dobbelt uheldig for gennemblødt og forfrosne Folk, er naturligt. Dersom Øvelserne havde fundet Sted i godt Vejr, vilde Klagerne ikke være fremtraadte saa stærkt. I øvrigt er der ogsaa Afdelinger, der have fundet, at de sidste Manøvrer vare væsentlig lettere end de tidligere.

Endelig kan jeg oplyse, at ifølge Divisionslægens Meddelelse har Sundhedstilstanden hos Tropperne gennemgaaende været god, og det endog i Sammenligning med de sidste Kantonnementsøvelser paa Sjælland i 1899, da Sundhedstilstanden blev betegnet som særdeles god. Dette fremgaar bedst af et Par Tal. I 1899 var der 839 lasaretsyge, medens Antallet i Aar var 711, hvoraf 160 vare syge ved Mødet, idet de enten straks indlagdes paa